

JEDLÓCZKI NORBERT

Vágó Márta: 1928-ban ismerte meg Vágó József lányát, Vágó Mártát. A Márta-szerelmem következő időszakában, amikor is megírta neki a Klárisok című alkotását. Már a házasságukat tervezték, ám Márta belátta, hogy Attila nem képes hosszútávon a családi alapokat megteremteni.

Gebe Márta: Makói iskolában ismerkedett meg vele. DEMKE internátus igazgatójának a lánya. Attila neki írta az első Márta-verseket.

Márton Márta: Művészettörténész, ő ihlette az Óda című verset. József Attila az IGE (Írók Gazdasági Egyesülete) gyűlésén vett részt, amikor megismerte Mártát.

Sóllyom Janka: Még 1936 telén és 1937-ben is találkoztak. József Attila *Mama* című versét Sóllyom Janka elénekelte.

1927-1928

1929-1935

1935-36

1937

1922-1927

1928-1929

1935-

1936

Wallisz Luca: Gyenes Gitta lánya, aki tizenéves kora óta érdeklődik az irodalom iránt. Az ekkor 16 éves Lucához Attila karácsonykor egy egész csokor verset írt neki. Ezzel kezdődött meg a Luca-versiklus.

Szántó Judit: Proletárcsaládból származott. Mint ernyőkészítő munkás, egész fiatalon részt vett a munkásmozgalomban. A 1948-ban megbízták a József Attila Múzeum megszervezésével.

Gyömri Edit: 1935-36-ban József Attilát is kezelte, aki a Nagyon fáj c. kötet legszebb szerelmes verseit hozza írta.

Komzsa Flóra: József Attilával mindössze 9 hónapot volt együtt. Ő Attila utolsó hónapjait örökölte meg, majd Attila halála után összeházasodott Illyés Gyulával.

NAGY JÓZSEF SZÓFELHŐ

Tedd a kezed:

Várlak:

TORDA ZALÁN

The image shows a screenshot of a website called ClassTools.net, which offers a service to create a fake Facebook profile for a fictional or historical character. The profile is for József Attila, a Hungarian poet. The profile page includes a profile picture of a young man with a mustache, the name "József Attila", and a bio that reads: "1937, November 12. Úgyérzem mintha már az egész világ ellenem fordult volna. Egyre jobban úgyérzem nincs helyem ezen a földön. Hiába minden kötetem és minden érzésem ha senki nem fogja viszonzni azokat soha! Egyetlen örömöm a futballcsapat győzelme lehet svájc ellen...". Below the bio is a newspaper clipping from "Sport" magazine with the headline "Izgalmas láték, nehéz győzelem Magyarország-Svájc 2:0 (1:0)". The website also features a sidebar with "About" information, "Sponsored Links" (including Shutterstock), and a "Create a fake profile" button.

BAGÓ PÉTER

„Én, József Attila"

Az én-értelmező versek József Attila életében meghatározó, gondolkodtató jellegűek, amelyek a sorsát, illetve az életét körülvevő eseményeket idézik fel.

A két vers hangulata az olvasó számára lehangoltságot, szomorúságot kelt. Így tudjuk meg József Attila szomorú, depressziós gondolatait. Az "anya" mint motívum erősen megjelenik a két költeményben. Szerepe a feltétlen szeretet anyja és fia között; egyben feleleveníti elkerülhetetlen sorsát. József Attila megjárta a poklot, (édesapja elhagyja, az anya beteg, szenved, szerelmi csalódás) aminek hatására gyöngye lelke "kitaposott", üres lett. Vérző szíve gazdátlan, amely belerángatja az öngyilkosságba. Ezzel párhuzamban a család szegény volt, sokszor nyomorban éltek. A családban megvolt az erős kötelék, amely érzelmileg és részben egyben tartotta őket. A köteléket érzékeltetni akarja azzal, hogy nem számít, kinek milyen értéke van. Gondolatában kifejezi, hogy nem

kell senkit hasonlítani (gazdag vagy szegény), azt kell szeretni, ami van, különben nem lesz egy apró öröm sem az életben. Kereste az az utat, mely egy kiút lehet a kilátástalanságból. Wallesz Luca a költő nagy szerelme volt. József Attilát az érzés megragadta, elfelejtette vele a világ gondjait, de hamarosan a társadalmi különbség megszakította a kapcsolatot.

A fiatal költő ezekben a versekben kifejtette, hogy lelkileg megterhelt, ám kell egy pár, akiben megtalálja vígasztát.

KOVÁCS MÁRK MARTIN

A Tiszta szívvel című verset körülövező kritika

1925-ben jelent meg *József Attila: Tiszta szívvel* című verse. A vers a Nincsen apám, se anyám verseskötetbe tartozott, amely 1929-ben került az emberek számára elérhetővé.

Az 1920-as évek Magyarországon az első világháborút lezáró körülmények (Trianon) szinte az egész országot lázban tartotta és forrtak az indulatok. A széteső történelmi Magyarország ténye nagyban felerősítette a magyarság érzetét, és hatalmas szerepet vállalt a vallásosság is. A Horty-korszaknak is nevezett időszakban a mindennapi életben meghatározóvá vált az – *Isten! Haza! Család!* – jelszó, amelyek szentnek és sérthetetlennek tűntek ekkor. A *Tiszta szívvel* versében mindezen értékeket egy mondatban megtagadó József Attilát (Isten: minden keserűségért Istent okolja, ami az életében történt - Haza: József Attila nem tartja hazájának azt az országot, amelyik engedi, hogy ennyi nyomorban és szenvedésben legyen része. - Család: az apja a költő gyermekkorában elhagyta a családot, ami édesanyja halála után végképp felbomlott. Gyámjával éppen összeütközések sorozatát éli meg a tanulás, a foglalkozás-választás miatt.) ezért keményen támadták.

Többek között Horger Antal professzor, aki mindazok ellenére, hogy a vers írásakor a költő 3 napja éhezett, nagy következményekkel járó kijelentést tett Attila számára, aki így kénytelen volt otthagyni a Szegedi Egyetemet. A professzor úr mellett a Nyugat főszerkesztőjével, Babits Mihállyal is konfliktusba keveredett, amiért engedélyezte Német László lesújtó kritikáját megjelenni a folyóiratban (ez a vita éveken át húzódott kettejük között). De a legnagyobb ellenszenvet a jobboldali politikusok körében váltotta ki.

A verseskötet a bántó és elmarasztaló kritikák mellett dicséretet is begyűjtött. 1927-ben megjelent Nyugatban, Ignó Gusztáv cikkében az avantgárd utáni új hullám mintadarabjaként méltatta. Kiemelte a modernség és formafegyelem sikeres összeegyeztetését. Ez a kritika József Attila későbbi írásait is meghatározta, hiszen ezen irányelveknek igyekezett a későbbiekben megfelelni.

A verseskötet és azt meghatározó vers tehát különböző véleményt váltott ki az emberekből, de talán többet nyert vele József Attila, hiszen az egyik leghíresebb és legmeghatározóbb művei közé sorolható, amelyet az őt követő generációk mindegyike ismer.